

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Si quis aliquem testari p[ro]hibue.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96119](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96119)

... non fiet reuocari ad iudicium peruenit...
... ad iudicium peruenit...
... ad iudicium peruenit...

P. O. M. A. C. Substitutio pupillariter. An beneficium huius legis habeat locum in causa testari. vide euz. vide euz. ad ista l. z. Ro. c. rrr. Et an beneficium huius legis habeat locum in substituto vulgariter aut compendioso aut si de communi. vide Bart. cō. s. l. in c. p. v. i. q. u. a. d. a. m.

R. Respondo. Adde quod Raph. Fulg. dicit quod non probatur opi. Bar. in dicta l. i. quod putat debere probari. saltem de iuramento calumnie. vt in casu. l. p. s. r. i. j. qui casus secundum ipsum equiparatur isti l. quisquis. j. quoniam app. non recit. Alex. etiam dicit. quod requiritur aliquis probatio. Tu vide Bald. cō. s. r. v. j. h. l. b. Sed quid si testator possedit. an heres non possit dicit. an heres heredis possit petere se in illius possessionem mitti. Spe. quod sic. in ti. de teste. s. si. ver. s. pen.

C. Epistopo. Vide etiā per Bal. in addit. Spec. in tit. de teste. in l. i. m. l. i. q. u. i. s. ad declinanda. s. de epist. cler. Quid autē in filio iurato iuxta casu. l. i. s. de inoff. test. lib. ibi tenet qd sic. Et ad hoc de additu Alex. de Imo in cō. s. i. j. ver. s. r. e. t. e. r. a. in s. i. vol. o. P. O. M. A. C. Sumus expediti. An autem ista lex habeat locum in causa testari. vide cum cō. s. i. l. i. i. z. Rom. cō. s. i. c. r. i. v. o.

P. P. A. V. P. C. Si quis aliquem. Circa hanc materiam adde quod si aliquis volebat me substituere herede. vel aliquid mihi relinquere z tamen prohibuisti. teneris mihi ad omne dānum z inter res. ita Paul. de Last. z Alex. per illi ter. ibi in l. edicti. s. quan doque. ff. de condic. ob causam. docto. Ange. in l. i. ff. de inoffic. testa. de qua non meminit etiam Lepol. cautel. l. r. i. i. i. sed allegat Angel. in l. i. ff. de eo. z voluit Ange. in dicta l. i. i. quod etiā si bonis verbis eū induxisset quod teneatur mihi. ad qd facte glo. in c. quique. lo. v. r. q. contrarium tamen dicit Bar. in l. A. u. c. i. u. s. s. e. m. p. r. o. n. i. o. ff. de lega. s. vide quomodo teneatur ille qui prohibet aliquem testari. Aut de Bar. cō. s. l. r. v. i. j. in c. p. i. n. q. u. a. r. i. n. Pau lus. vbi concludit quod possit actione de dolo teneri ad interesse ei cui nocuit. vide aliqua in materia ad Bar. in rub. ff. de ord. tit. in l. s. i. n. An autē possit agi ad penā de qua in auth. vt nulli iud. s. p. e. n. u. l. ponit Anto. de But. in d. cō. s. i. l. i. i. vide ad Bar. in l. i. j. c. o. s. t. e. in materia vide Barb. in casu. de pecu. cl. q. u. a. d. o. quis inducit alique ad ibi relinquendum qd alij erat relicturnus. vide etiam in materia Jas. in l. de die. s. quanquam. ff. de condic. ob caus.

P. P. A. V. P. C. Dolo coacti. Hic si possit. debet reuocari de facto sicut de facto fuit coacta. ad qd vide qd habes ad Bar. in l. i. v. s. e. p. o. s. s. i. d. e. r. e. ff. de acqui. pos. aduer. tit. q. i. potest ille cui concessa est licentia nō citato possessore quādo cōparet possessori petēs eam reuocari petere vt illa cōfirmetur vel de nouo concedatur probatio. quod etiam in casu in quo de nouo cōcedi debeat vide Alex. late in l. i. i. n. t. a. i. n. p. a. r. t. e. ff. de dam. in fec. in gl. in verbo liberetur. post Ange. vide Jas. in l. i. p. a. c. t. o. q. u. o. p. e. n. a. m. C. de pac. Ale. in l. j. s. de carbo. ed. vbi etiam habes maxime in l. i. n. t. a. i. n. p. a. r. t. e. per Alex. an confirmari debeat illa prima licentia nulla. an vero de nouo cōcedi. z concludit qd potest illa nulla confirmari. vide per cum.

C. Mancupatio. Nota adde quod cum glo. transi Jac. Bar. Bal. Ange. z Bal. Bal. z Jaco. But. in l. i. ff. de fidei. com. Spec. z Jo. And. in addi. in tit. de teste. s. si. ver. quid de nuncupatio. tamen vide Bald. cō. s. i. c. e. v. i. l. b. j.

C. Imperfecto. adde quod Spec. idē tenet in tit. de test. s. si. ver. quid si filius. Joan. And. ibi in add. dicit quod Jac. z Bal. dices aut quod cum pater testatur inter filios. in actu de l. hac cō. s. i. l. i. s. i. m. a. q. u. o. d. i. l. l. a. v. o. l. u. n. t. a. s. f. e. r. u. a. r. i. n. o. n. v. t. t. e. s. t. a. m. e. n. t. u. m. s. e. d. v. t. q. u. e. d. a. m. d. i. u. i. s. i. o. l. i. s. s. a. m. i. e. r. e. t. z. i. t. a. t. r. a. n. s. i. t.

P. P. A. V. P. C. Hec lex. An remedium huius l. habeat locum in bono. pol. vide late Barb. in rub. C. qui admittit.

P. P. A. V. P. C. Legitimus contradictor. Quis dicatur legitimus contradictor z an eo ipso quod quis citatur. dicatur legitimus contradictor. Vide in Bartol. in versicu. contradictor. vbi habes multa pulchra.

C. Ordinatio iudicia. Adde Petr. de Ancha. cō. s. i. c. r. i. z. s. q. An autem beneficium huius legis comparat pro rebus incoz potabilibus. z an cum filia heres instituta a patre vasallo in omnibus bonis si petat se mitti in poss. bon. seu. agnati sunt legitimi contradictores. vide Joan. And. in addi. ad Spec. in tit. de test. s. si. ver. q. i. in fin. addi. vbi refert. Boli. de sa. hie.

C. LAYD. DE SEISS. Secundo casu. In iud intellige z limitamā probetur de antiquiori possessione istius defuncti. z iste contradictor nō probaret de aliqua causa sue possessionis. Ita de clarat Alex. cō. s. r. r. i. j. vol. i. i.

P. O. M. A. C. Defuncti. Vide Alex. cō. s. i. i. j. vol. s. i. z. r. e. cod. vol. z ad hoc etiam Bal. in rub. de causa pos. z proprie. vbi ponit. an iuramentum remedi huius legis possit opponi exceptio dominii. maxime si ante statuto. c. s. cō. s. i. s. i. o. d. e. f. u. n. c. t. i. z. z. Alex. c. i. volu. v. v. b. i. p. o. n. i. t. a. n. d. c. e. n. s. t. e. s. t. a. m. e. n. t. u. m. n. u. l. l. u. m. v. e. l. f. a. l. s. u. m. s. i. t. l. e. g. i. t. i. m. u. s. c. o. n. t. r. a. d. i. c. t. o. r.

P. P. A. V. P. C. Non probat illud. z ideo videtur vitandum quod non sufficeret probare defunctū possedisse in vita sua. nec hic videtur habere locum reg. l. si possidetis. C. de probat. ita ponderat Alex. bar. velle hic in l. p. o. m. p. o. n. i. u. s. s. a. c. c. e. s. s. i. o. n. e. d. e. a. c. q. u. i. r.

pos. ad Barto. in l. i. s. a. s. i. n. **C.** LAYD. DE SEISS. Tempore mortis. Contra hoc videt quod idem Bar. dicit in l. p. o. m. p. o. n. i. u. s. in s. i. s. s. de acquir. possell. z ibi vide Alex. z aliquid per eundem in l. j. s. i. de verb. oblig. b b P. O. M. A. C. Her scripturam. Similiter commissio data familie ipsius iudicis. si sit facta aliqua excurio realis. seu per sonalis. nō valet. nisi sit in scriptis. Ita Bald. in c. i. parati. de appel. per tex. in l. m. s. i. C. de exact. tribu. lib. z. z multa alia notabi. circa hoc casus in qbus requirit scriptura. posuit Deci. in l. partu. q. s. bo. na. fide. C. de pac. vbi tangunt doc. z plene Rom. singu. suo. vj.

Si quis aliquem testari prohibuerit, vel coegerit. Rubr. XXXIII.

C. Continua vt in gl. vel aliter. Dicitur est s. de acqui. here. verum quia quandoque hereditas acquisita auferitur ab herede. vt ab indigno. ideo sequitur videre de his qui. vt in di. s. z q. vna est causa specialitatis quare quis reputatur indignus. scilicet si quis a aliquem testari prohibuerit. vel coegerit. ideo de ista premitit.

A D D I T I O.

P. P. A. V. P. C. Si quis aliquem. Circa hanc materiam adde quod si aliquis volebat me substituere herede. vel aliquid mihi relinquere z tamen prohibuisti. teneris mihi ad omne dānum z inter res. ita Paul. de Last. z Alex. per illi ter. ibi in l. edicti. s. quan doque. ff. de condic. ob causam. docto. Ange. in l. i. ff. de inoffic. testa. de qua non meminit etiam Lepol. cautel. l. r. i. i. i. sed allegat Angel. in l. i. ff. de eo. z voluit Ange. in dicta l. i. i. quod etiā si bonis verbis eū induxisset quod teneatur mihi. ad qd facte glo. in c. quique. lo. v. r. q. contrarium tamen dicit Bar. in l. A. u. c. i. u. s. s. e. m. p. r. o. n. i. o. ff. de lega. s. vide quomodo teneatur ille qui prohibet aliquem testari. Aut de Bar. cō. s. l. r. v. i. j. in c. p. i. n. q. u. a. r. i. n. Pau lus. vbi concludit quod possit actione de dolo teneri ad interesse ei cui nocuit. vide aliqua in materia ad Bar. in rub. ff. de ord. tit. in l. s. i. n. An autē possit agi ad penā de qua in auth. vt nulli iud. s. p. e. n. u. l. ponit Anto. de But. in d. cō. s. i. l. i. i. vide ad Bar. in l. i. j. c. o. s. t. e. in materia vide Barb. in casu. de pecu. cl. q. u. a. d. o. quis inducit alique ad ibi relinquendum qd alij erat relicturnus. vide etiam in materia Jas. in l. de die. s. quanquam. ff. de condic. ob caus.

LEX

P. Pena prohibentis aliquem testari. extraordinaria est. arbitrio iudicis.

I. Iuli. Qui aliquem testari prohibuerit. vel coegerit criminaliter puniatur. z hereditas ei vt ad indigno auferatur. hoc dicit cum l. seq. Circa ista l. i. quero que est pena istius compellentis aliquem ad testandum. Glo. respondet. z bene. pena extraordinaria arbitrio iudicis cuz pena non sit lim. rata. vt i. sanctio legum. ff. de pen. z quod ibi not. **2.** Secundo quero. circa istam legem. que est ista actio civilis? Respon. de dupli. civil. pot. intelligi. Primo de petitione hereditatis. per quam hereditas deferretur in fiscum. vt videbitis. j. ti. s. j. j. Itē potest intelligi de actione. que datur ad dupli. et. cui testator relinquere volebat. de qua habes in auth. vt nulli iud. s. z hoc p. vt. ut. z nota. per doc. s. arbi. tute. l. quequid.

A D D I T I O.

P. P. A. V. P. C. Et nulli iudicis. An ista pena solum procedat in admistratoze ciuitatis de quo loquitur tex. in illo s. pen. an vero in quolibet prohibere. vide omnino Jas. hic post p. i. n. concludentem qd habeat locum in quolibet prohibete. sed de hoc dubitat Bar. de bu. z sentit contrarium cō. s. l. p. r. u. c. i. in quantum.

LEX

II.

I. Os qui. Opp. z videt quod hereditas non quandoqz aliquis impedimentum presertit alicui. vt non faciat testamentum. tunc si quid est proximior in gradu. qui succedit ab intestato. auferat ab eo hereditas. z applicatur fisco. vt hic. Si vero erat vlt. or. z alius eū precedebat. non applicatur hereditas fisco. vt l. contraria. Si vero compulset aliquem ad testandū. si quidem fecit scriptam iustitiam. non est dubiū. quin applicetur hereditas fisco. vt l. pro. z. ff. de l. i. z. ff. hie. quib. vt in di. l. si scriptis. Sin autē fecit aliu. iustitiam. tūc est quez sio. vt in illo auferatur hereditas. tāquam ab indigno. i. d. go. tenet hic quod non. B. i. s. c. o. super Rub. t. et. contrarium. z illam tenet ibi D. p. z hic Bar. z l. z. z.

LEX

III.

I. Ad iudicium. Licet blanditio provocare te sit em. vt sibi promittat. hoc dicit. Vide plene glo. ibi. z de inoff. test. l. non est. Sed ibi circa prohibita. hic circa permissa. ibi. s. i. z. in princip. sed ibi constante matrimonio. ne alter efficiatur pater.

